

True Grit (1969) och True Grit (2010)

Skillnader mellan filmernas dramaturgiska uppbyggnad och deras betydelse för filmupplevelsen

Herman Karlsson

Förnamn Efternamn

Examensarbete / Degree Thesis

Mediekultur / Degree Programme

2011

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Mediekultur
Identifikationsnummer:	9111
Författare:	Johan Herman Karlsson
Arbetets namn:	True Grit (1969) och True Grit (2010) – skillnader mellan filmernas dramaturgiska uppbyggnad och deras betydelse för filmupplevelsen.
Handledare (Arcada):	Kauko Lindfors
Uppdragsgivare:	
<p>Sammandrag:</p> <p>I det här arbetet jämför jag den dramaturgiska strukturen i True Grit (1969) med nyfilmatiseringen True Grit (2010). Jag jämför också hur framställningen av huvudkaraktärerna skiljer sig mellan filmerna samt lyfter fram sådant filmkritiker i sina recensioner av filmerna lyft fram angående dramaturgin. Syftet med arbetet är att få ett svar på om det finns skillnader i struktur, tempo eller karaktärsskildring och sedan avgöra om dessa hypotetiska skillnader lett till att kritiker haft en positivare bild av någondera filmen. I min jämförelse av filmerna använder jag mig av de teorier Syd Fields, Thomas Granath och Linda Seger har angående filmers strukturer och lyfter sedan fram dessa strukturer i en tabell där jag också presenterar filmerna. De slutsatser jag kommer fram till i arbetet är att båda filmerna följer teorin om filmers struktur men att den äldre versionen har ett långsammare tempo än nyfilmatiseringen. Det framkommer också att det mellan filmerna finns nyansskillnader i karaktärsframställningen men att alla huvudkaraktärer har samma roller. Vidare drar jag slutsatsen att det utgående från de recensioner jag granskat i samband med arbetet inte går att dra några definitiva slutsatser om att den dramaturgiska strukturen eller karaktärsframställningen fått den ena eller den andra filmen att få ett bättre mottagande.</p>	
Nyckelord:	True Grit, dramaturgi, struktur, karaktärer, Syd Field, Thomas Granath, Linda Seger, filmkritiker
Sidantal:	
Språk:	Svenska, engelska
Datum för godkännande:	

DEGREE THESIS	
Arcada	
Degree Programme:	Mediaculture
Identification number:	9111
Author:	Johan Herman Karlsson
Title:	True Grit (1969) and True Grit (2010) – Differences between the films dramatic structures and their importance.
Supervisor (Arcada):	Kauko Lindfors
Commissioned by:	
<p>Abstract:</p> <p>In this thesis I explore the differences between the dramatic structures of the films True Grit (1969) and its remake True Grit (2010). I also explore the differences in the portraying of characters and try to find out whether the dramatic structures of the films has led to one being seen as superior to the other by filmcritics. In my search for differences I use the theories about filmstructure that Syd Fields, Thomas Granath and Linda Seger have presented in their books. I also present the different parts of the True Grit films through two tables in which the structures are highlighted. In the end I draw the conclusions that the structures of the two films are similar, the original film has a slower tempo, there are differences in the portrayal of characters but they aren't major, and the reviews don't suggest that the dramatic structures of the films lead to one being seen as superior to the other.</p>	
Keywords:	True Grit, structure, characters, filmcritic, Syd Fields, Thomas Granath, LindaSeger.
Number of pages:	
Language:	Swedish, english
Date of acceptance:	

INNEHÅLL

1	INLEDNING	6
1.1	Syfte och frågeställningar	7
1.2	Metoder och material	8
1.2.1	<i>Begrepp</i>	9
1.3	Avgränsning	10
2	Teori	11
3	Genomgång av filmerna	14
3.1	True Grit från 1969	14
3.2	True Grit från 2010	24
4	Skillnader	32
4.1	Dramaturgisk struktur och tempo	32
4.2	Karaktärer	34
4.2.1	<i>Mattie</i>	35
4.2.2	<i>Rooster</i>	36
4.2.3	<i>LaBoeuf</i>	37
4.2.4	<i>Övriga</i>	38
5	Recensioner	40
6	Slutsatser	44
6.1	Dramatiska kurvan	44
6.2	Tempo	44
6.3	Karaktärer	45
6.4	Recensioner	46
6.5	Egna metoder	46
	Källor / References	48
	Elektroniska källor	48

Figurer / Figures

<i>Figur 1. Dramats struktur (uppgifter från Granath, 2006 samt Field, 1984).....</i>	11
---	----

Tabeller / Tables

Tabell 1. True Grit (1969), genomgång av händelser	14
Tabell 2. True Grit (2010), genomgång av händelser	24

1 INLEDNING

Under de senaste åren har det i Hollywood gjorts nyfilmatiseringar av filmer och berättelser i en jämn takt. Några exempel på högprofils nyfilmatiseringar som utkommit de senaste åren är *King Kong* (2005), *Halloween* (2007), *3:10 to Yuma* (2007), *Funny Games* (2008), *The Day the Earth Stood Still* (2008), *The Incredible Hulk* (2008), *Clash of the Titans* (2010), *The Wolfman* (2010), *Alice In Wonderland* (2010) och *The Karate Kid* (2010). Det har också blivit populärt att starta om redan etablerade filmserier vilket framgår av filmer som *Batman Begins* (2005), *Casino Royale* (2006) och *The Amazing Spider-Man* (2012). Samtidigt utkommer uppföljare till framgångsrika filmer i en snabb takt och får massvis med uppmärksamhet. Bland världens tio genom tiderna mest framgångsrika filmer i fråga om biljettintäkter finns endast två originalberättelser (Internet Movie Database, 1.2.2012); *Avatar* (2009) och *Titanic* (1997). De övriga filmerna på listan är antingen uppföljare eller nyfilmatiseringar. Det kan dessutom tilläggas att *Avatar* i fråga om berättelse starkt påminner om *Dances with Wolves* (1990) samt *Pocahontas* (1995), fastän filmen till det yttre är unik.

Vad det här betyder i klarspråk är att man i Hollywood redan en längre tid återanvänt gamla idéer och lyckats göra framgångsrika filmer av dem. Att filmerna varit framgångsrika har i sin tur lett till att de amerikanska filmstudiorna satsat på det beprövade konceptet och valt att göra om ännu fler filmer som tidigare visat sig vara bra. Ekonomiskt har det bevisligen varit lönsamt.

Kritikmässigt har det ändå varit en annan historia. Den amerikanska internetsidan Rottentomatoes.com (se kapitel 1) som sammanställer filmrecensioner och sedan ger varje film ett betyg (0-100% fräsch/bra) talar sitt tydliga språk. Av de tio exempel på nyfilmatiseringar jag gav i början har bara en, *The Incredible Hulk*, fått ett högre betyg än originalfilmen. Det här tyder på att det åtminstone ur ett kritikmässigt perspektiv är svårt att överträffa originalen, och då detta är fallet kan man fråga sig vad det egentligen är som skiljer nyfilmatiseringar från originalen.

1.1 Syfte och frågeställningar

Filmtekniken har gått framåt med stormsteg de senaste årtiondena vilket garanterat syns som en skillnad då man jämför äldre filmer med nya. Först gick man från stumfilm till ljudfilm, sedan från svartvit film till färgfilm och nu senast från fysisk film till digitalfilm. De här förändringarna har satt sin prägel på filmkonsten men samtidigt är det alltid själva berättelsen som ligger i centrum då man talar om film. Det är också därför jag i mitt arbete har valt att jämföra det dramaturgiska berättandet i *True Grit* från 1969 med det i nyfilmatiseringen med samma namn från år 2010. Detta istället för att till exempel jämföra det visuella berättandet. Det är frågan om två karaktärsdrivna filmer som fokuserar mer på handling än specialeffekter.

Syftet med min jämförelse är att få reda på vilka skillnader som syns i det dramaturgiska berättandet och således få en inblick i hur det förändrades på de 41 år som gick mellan 1969 och 2010. Dessutom vill jag veta hur dessa hypotetiska skillnader påverkat hur filmerna tagits emot av filmkritiker. I min jämförelse försöker jag peka på både likheter och skillnader som är avgörande för de båda filmernas uppbyggnad och hur de för framåt berättelserna. Det skall påpekas att jag inte söker svar på *varför* skillnaderna finns utan endast *om* och i så fall *var* de finns. Det här innebär att jag ställer följande forskningsfrågor:

- Finns det skillnader i fråga om den dramaturgiska kurvan?
- Finns det skillnader i filmernas tempo?
- Finns det skillnader i hur de olika karaktärerna framställs i filmerna?

För att få svar på om dessa faktorer har påverkat hur de olika versionerna av *True Grit* tagits emot av kritiker ställer jag också följande fråga:

- Tyder någonting i recensioner av filmerna på att skillnader i det dramaturgiska berättandet lett till att den ena filmen tagits emot mer entusiastiskt än den andra?

1.2 Metoder och material

I följande underkapitel redovisar jag för de metoder som ligger som grund för mitt arbete och därefter förklarar jag vissa begrepp som man bör känna till för att förstå texten.

Den egentliga grunden för mitt arbete utgörs av de två filmversionerna som gjorts av Charles Portis westernroman *True Grit* från år 1968. Den första filmen i regi av Henry Hathaway utkom år 1969 med John Wayne i huvudrollen, medan den andra i regi av bröderna Joel och Ethan Coen utkom år 2010 med Jeff Bridges i samma roll. Genom att gå igenom de här filmerna och beskriva händelseförloppen scen för scen kommer jag att sammanställa ett helt objektivt sammandrag som jag sedan bifogar till mitt arbete och kan hänvisa till vid behov.

För att sedan kunna lyfta fram skillnaderna mellan filmerna kommer jag att analysera händelseförloppen och tolka betydelsen av scener. Min analys utgår från den struktur Syd Field i sin bok *The Screenwriter's Workbook* (Field, 1984), Thomas Granaths i sin bok *Manus och dramaturgi för film* (Granath, 2006), samt Linda Seger i sin bok *Making a good script great* (Seger, 2010) menar att manus borde ha.

För den delen av arbetet som handlar om hur filmerna tagits emot av kritiker kommer jag att använda mig av nätsidan Rottentomatoes.com som jag nämnde tidigare. På sidan hittas länkar till filmrecensioner som beroende på om de är positiva eller negativa bidrar till att ge filmerna ett bra eller dåligt betyg. Betyget anger hur stor procent av recensionerna som är positiva och om procenten överstiger 60 anses filmen vara fräsch, eller med andra ord bra.

Jag motiverar mitt val av den här nätsidan med att kraven på filmrecensenterna som får sina recensioner publicerade där är relativt hårda. På sidan kan man också välja att få se ett betyg som endast baserar sig på de recensioner som är skrivna av vad man kallar topp kritiker, och om kraven på en sådan finns följande skrivet (Rotten Tomatoes, 1.2.2012):

Top Critic is a title awarded to the most significant contributors of cinematic and critical discourse. To be considered for Top Critics designation, a critic must be published at a print publication in the top 10% of circulation, employed as a film critic at a national broadcast outlet for no less than five years, or employed as a film critic for an editorial-based website with over 1.5 million monthly unique visitors for a minimum of three years. A Top Critic may also be recognized as such based on their influence, reach, reputation, and/or quality of writing, as determined by Rotten Tomatoes staff.

De här kraven anser jag tillräckliga för att garantera kvaliteten på recensionerna, och därför har jag också valt att med ett enda undantag uteslutande hänvisa till filmrecensenter som klassas som topp kritiker på Rotten Tomatoes i mitt arbete. Undantaget är den brittiska tidsskriften Total Films recension av True Grit (1969). Jag anser att Total Film med sin upplaga på över 70000 exemplar (Abc, 11.5.2012) kan garantera samma kvalitet.

1.2.1 Begrepp

För att bättre förstå texten i detta arbete följer här en lista på ord och deras förklaringar.

Nyfilmatisering – Kallas ofta “remake”, och med ordet avses en film som är en ny version av en redan gjord film, eller en ny adaptation av en berättelse som adapterats tidigare. Ordet filmatisera betyder i sig att filmdramatisera eller att skriva om för film (Östergren, 1981).

Dramaturgi – Ett begrepp som syftar på berättelsens strukturella uppbyggnad. Med andra ord är dramaturgi dramats teori. I *Stora ordboken* (Collinder, 1989) beskrivs dramaturgi som skådespelslära.

Protagonisten – Huvudkaraktären i en berättelse. Det är den här karaktären publiken identifierar sig med och tar ställning för (Granath, 2006).

Antagonisten – Den som gör att protagonisten måste agera. Han skapar kaos och oordning eller står i vägen för protagonisten genom att hindra tvinga eller förtrycka honom (Granath, 2006). I folkmun kunde man kalla antagonisten berättelsens skurk.

Hjälten – En karaktär som kämpar på protagonistens sida i berättelsen. Han måste ha någon eller några svaga sidor som kan vara negativt avgörande för hans öde och som skapar spänning (Granath, 2006).

Närmaste relation – Någon eller något som finns till för att huvudkaraktären genom den eller det skall kunna förmedla tankar, känslor eller problem som annars är svåra att förmedla. (Granath, 2006)

Kontrastroll – En karaktär som finns till för att tydliggöra karaktärsdrag hos någon av huvudkaraktärerna. (Granath, 2006)

Fjärde väggen – Då när en karaktär i en film talar direkt till publiken exempelvis genom att tala direkt in i kameran bryts den så kallade fjärde väggen. Begreppet syftar ursprungligen på den imaginära väggen vid framkanten av en teaterscen som skiljer åt publiken och händelserna på scenen. (Wikipedia. 16.5.2012)

1.3 Avgränsning

Som jag tidigare nämnt begränsar jag mig i min jämförelse av de två True Grit filmerna till det dramaturgiska berättandet. I detta ingår självfallet dramats struktur, men jag inkluderar även karaktärsframställningen då jag anser att den går hand i hand med strukturen. Jag jämför dessa områden fastän olikheterna inte är begränsade till dem. I själva verket är olikheterna mycket mer uppenbara då man tittar på den visuella eller ljudmässiga sidan, men dessa olikheter kommer jag inte att gå in på.

Att jag valt att jämföra endast berättelsernas struktur och karaktärsframställning beror på att mitt kunnande inom dessa områden är störst. Dessutom är de potentiella jämförelseområdena då det talas om filmer näst intill obegränsade, vilket innebär att gränsen för vad som jämförs måste dras någonstans. I annat fall skulle arbetet bli för långt och ämnet som behandlas för brett.

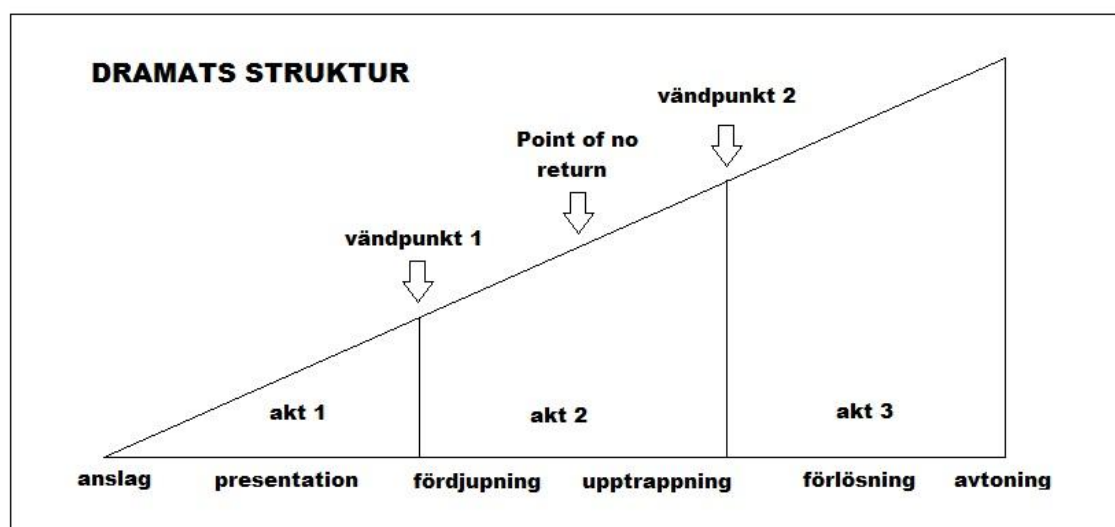
I den delen av arbetet där jag granskar utvalda recensioner av så kallade topp kritiker på Rotten Tomatoes begränsar jag mig till att leta efter sådana kommentarer som tyder på

att filmerna tagits emot som de har på grund av filmernas strukturer eller sätten karaktärer framställs. Det här för att den delen av arbetet skall ha en klar och tydlig koppling till resten av arbetet.

I mitt arbete kommer jag också att använda direkta citat som jag inte översätter från engelska till svenska. Detta för att jag inte vill att nyanserna i till exempel kritikernas åsikter skall falla bort genom översättningar.

2 TEORI

För att på ett begripligt sätt kunna jämföra dramaturgin i två filmer är det till hjälp att känna till dramats struktur. För det första kan man utgå från att det i varje drama finns en huvudkonflikt som är det problem som genomsyrar allt som sker (Granath, 2006, s.102). För det andra har dramat en struktur som i grund och botten handlar om att varje berättelse har en början, en mitten och ett slut. De här delarna kallar Syd Field för akt 1, akt 2 och akt 3 (Field, 1984, s.27) och den första akten motsvarar ungefär en fjärdedel del, den andra två fjärdedelar, och den tredje en fjärdedel av längden i en långfilm. De enskilda akterna har olika funktioner för berättelsen och akternas övergångar brukar kallas vändpunkter (Granath, 2006, s.104). För att visuellt klargöra den här strukturen har jag sammanställt Granaths och Fields modeller i följande figur:

Figur 1. Dramats struktur (uppgifter från Granath, 2006 samt Field, 1984)

Den första akten består alltså av anslaget och presentationen och det är där konfliktförutsättningarna ges. I anslaget framgår filmens genre, tema och konflikt och där skapas filmens stämning. Presentationen ger den fakta publiken behöver för att förstå *vad* historien handlar om, *vilka* det handlar om, människorna och deras inbördes relationer, samt *hur* huvudkonflikten och intrigen kommer att gestalta sig. (Granath, 2006, s. 105) Genast i början av filmen finns också vad Linda Seger kallar en katalysator, en händelse som sätter i gång berättelsen och tar den från ett kontextuellt plan till ett berättarmässigt plan (Seger, 2010, s. 26).

Allting i den första akten bygger upp grunden för berättelsen som följer, varför också Syd Field på engelska kallar den för "the setup" (Field, 1984, s. 28-29). När presentationen är gjord infaller berättelsens första så kallade vändpunkt. Det är ett ställe i berättelsen då de rådande förutsättningarna förändras eller nya uppstår. Granath kallar den första vändpunkten för det igångsättande momentet och menar att det är här det dramatiska målet gestaltar sig och det uppstår ett kaos eller en situation som protagonisten måste hantera eller utmana (Granath, 2006, s.107-108). Field kallar vändpunkter för "plot points" vilket kunde översättas till intrigpunkter, och menar att det till exempel kan vara frågan om bilder, scener, eller händelser som för berättelser framåt i en ny riktning (Field, 1984, s.29-30). Vändpunktens funktion är att skapa rörelse och momentum genom att introducera en oväntad förändring samt att igen lyfta fram berättelsens centrala fråga (Seger, 2010, s. 31-32).

Efter den första vändpunkten börjar akt två som brukar utgöra ungefär halva filmens längd och börjar ungefär en fjärdedel in i filmen (Seger, 2010, s. 22). Här utvecklas karaktärerna och protagonisten är i en situation som är outhärdlig, eller utmanar själv något. I fördjupningen blir situationen allt mer komplicerad och det är oklart om protagonisten är kapabel att handla, och han/hon ställs inför delkonflikter och utvecklas till en karaktär med förutsättningar att möta sin antagonist (Granath, 2006, s.109-111). Linda Seger skriver att karaktärer, i den andra akten, utsätts för så kallade "obstacles", det vill säga hinder, som tvingar dem att göra val eller att röra sig i nya riktningar (Seger, 2010, s. 70-71).

Ungefär mitt i den andra akten händer ofta någonting som cementerar situationen. Den här händelsen kallas "the point of no return" vilket kunde översättas till "stunden då det inte finns någon återvändo". När situationen är cementerad är det dags för berättelsens konfliktupptrappning. Här rör sig historien framåt och protagonistens ageranden rör sig mot konfliktförlösningen och den andra vändpunkten som markerar andra aktens slut. (Granath, 2006, s.109-111)

Liksom den första vändpunkten är också den andra en händelse som ändrar de rådande förutsättningarna. Skillnaden är ändå den att den andra vändpunkten leder till berättelsens konfliktförlösning och Granath menar att den kan se ut på många olika sätt men att den ändå alltid handlar om samma sak; nämligen att avgörandets stund är inne (Granath, 2006, s. 113). En annan funktion den andra vändpunkten har är att inge en känsla av brådska och att snabba upp berättandet, för att den tredje akten skall bli mer intensiv (Sejer, 2010, s.34).

I den tredje akten får berättelsen sin upplösning. Det är här, i konfliktupplösningen, det avgörs om berättelsen kommer att sluta lyckligt eller inte och huruvida protagonisten lyckas lösa konflikten (Granath, 2006, s. 114). Det är också i den tredje akten den första och andra aktens trovärdighet testas då det som sker där skall göra slutet i den tredje akten möjligt. Genom hela tredje akten trappas konflikten upp och når sitt klimax i slutet (Sejer, 2010, s 21). Efter klimaxet brukar det ännu finnas en kort avtoning som låter tittaren vila i den känsla som uppstått i konfliktupptrappningen. Avtoningen kan också knyta ihop eventuella lösa trådar på delproblem och på ett mjukt sätt runda av berättelsen (Granath, 2006, s. 115).

3 GENOMGÅNG AV FILMerna

I det här kapitlet kommer jag att presentera båda versionerna av True Grit och sedan lyfta fram de dramaturgiska delarna som presenterades i kapitel två. Filmerna presenteras genom två tabeller som beskriver när vad sker. Ur tabellen framgår också de dramaturgiska delarna.

3.1 True Grit från 1969

Tabell 1. True Grit (1969), genomgång av händelser

När (hh.mm.ss)	Vad
00.00.00 – 00.01.35	Öppningstexter. I bakgrunden en bild över ett landskap där det syns en gård.
00.01.35 – 00.02.23	Vid en veranda håller herr Ross på att göra sig klar för avfärd tillsammans med Tom Chaney. Det framgår att arbetaren Yarnell skall sköta om gården tillsammans med Mattie Ross, herr Ross dotter, medan herr Ross är borta.
00.02.23– 00.03.32	Inne i huset ger Mattie sin pappa hans lyckoguldbitar. Det framgår att Mattie är familjens bokförare och att hennes pappa är på väg för att köpa hästar. Han tar sin pistol med sig.
00.03.32 – 00.04.05	Pappan och Tom Chaney rider i väg. Mattie säger åt sin mamma att Chaney är en skurk. Hans bakgrund förklaras.

00.04.05 00.04.18	– Det är kväll och folk bråkar i en saloon.
00.04.18 00.05.01	– Utanför saloonen försöker herr Ross dra bort en motsträvig Chaney. Chaney hotar herr Ross med ett gevär, och skjuter och rånar sedan honom. Chaney flyr.
	Här slutar filmens anslag. Det har blivit klart att filmen hör till westerngenren och den igångsättande händelsen, mordet på herr Matt, har presenterats. Nu börjar presentationen.
00.05.01 00.05.43	– Mattie och Yarnell anländer till Fort Smiths tågstation. De frågar var begravningsbyrån finns av en biljettförsäljare. Sedan märker de att det skall ske en hängning i staden.
00.05.43 00.05.58	– Mattie och Yarnell går förbi hängningsområdet.
00.05.58 00.06.29	– Mattie och Yarnell kommer fram till begravningsbyrån och märker en lapp på dörren som meddelar att ägaren har gått till hängningen. De bestämmer att också gå dit.
00.06.29 00.08.14	– Barn leker och folk sjunger en psalm vid hängningsområdet. Mattie pratar med en tant om stadens domare. De tittar på hängningen.
00.08.14 00.08.33	– Mattie och Yarnell går igen till begravningsbyrån.
00.08.33 00.09.24	– Inne i begravningsbyrån identifierar Mattie sin pappas lik. Hon går ut med Yarnell.
00.09.24 00.09.55	– Mattie och Yarnell går på en gata. De kommer fram till ett hus och går in.
00.09.55 00.12.22	– Mattie går in i sheriffens kontor. Hon berättar om fallet Chaney, och får av sheriffen veta att Chaney tagit sig in i indianterritoriet och rånat ett postkontor tillsammans med Lucky Ned Pepper. Sheriffen säger att han inte kan jaga Chaney utan att det är de federala sheriffernas uppgift. Han berättar om ett antal olika sheriffer som kunde göra uppdraget men Mattie fastnar för Rooster Cogburn som är den tuffaste. Mattie får sedan veta att

	Rooster ska komma till domstolen på eftermiddagen. Sedan får Mattie sin pappas revolver, skickar hem Yarnell och meddelar att hon kommer att bo på ett pensionat och prata med Rooster. Mattie och Yarnell går ut.
00.12.22 – 00.13.54	Rooster anländer med en vagn full av fångar. En publik har samlats och Mattie är också där. Hon springer för att tala med Rooster men han bryr sig inte utan går in i ett hus. En annan sheriff berättar för Mattie att Rooster ska vittna inför en domare nästa dag.
00.13.54 – 00.15.52	Det äts middag på pensionatet. Mattie talar med värdinnan då en man, LaBoeuf, kommer in. Han sätter sig mitt emot Mattie och försöker tala med henne. Hon meddelar att hon vill gå och lägga sig och stiger upp. LaBoeuf ropar efter Mattie och tilltalar henne med hennes namn vilket förvånar henne. Hon går upp för trappan med värdinnan.
00.15.52 – 00.17.51	Mattie talar om LaBoeuf med värdinnan. Sedan går hon in i sitt rum där hon ska sova med mormor Turner. Hon får sin pappas saker men får veta att hans häst och pengar blivit stulna. Mattie frågar vad värdinnan vet om Rooster och hon menar att hon bara hört hemska saker. Värdinnan går ut och lämnar Mattie i rummet. Mattie gråter.
00.17.51 – 00.22.19	Det är en ny dag och domaren kommer in till domstolen. Mattie är där och lyssnar. Rooster förhörs och det kommer fram att han skjutit och dödat 23 personer och att hans berättelser om hur skjutningarna gått till inte riktigt stämmer. När Rooster är klar går han i väg och Mattie följer efter.
00.22.19 – 00.23.20	Mattie talar med Rooster i trappan. Hon berättar om Chaney och säger att hon vill anställa Rooster. Rooster säger att Mattie ska åka hem innan han går ut.
00.23.20 – 00.25.11	Mattie kommer ut ur domstolen efter Rooster och de går längs vägen. Hon berättar om vad hon skulle betala och visar sedan sin pistol. Hon säger att hon kanske måste hitta Chaney själv men att hon nog har pengarna nästa dag. Rooster blir intresserad när Mattie säger att Chaney

	är med Ned Pepper men menar sedan att han inte tror att Mattie har pengarna. Han bjuder henne ändå på middag.
00.25.11 – 00.25.15	Mattie och Rooster går till ett hus där det finns en affär.
00.25.15 – 00.25.36	Inne i affären sitter ägaren Chen Lee med en katt. Mattie och Rooster går förbi till bakrummet.
00.25.36 – 00.30.02	Lee, Rooster och Mattie sitter och äter i bakrummet. Efteråt börjar de spela kort och Rooster super. De talar om uppdraget och Rooster säger att det blir dyrare om han måste möta Ned. Mattie säger att hon måste tänka på saken och att Rooster ska följa henne till pensionatet. Rooster ser en råtta i rummet och skjuter den. Han är full och säger att man måste skjuta råttor eller låta dem vara. Mattie säger att hon går hem själv.
00.30.02 – 00.33.15	Pensionatets värdinna sitter och talar med LaBoeuf när Mattie kommer dit. Mattie talar sedan med LaBoeuf och det framgår att han är en Texas Ranger som också jagar Chaney som dödat en senator i Texas. LaBoeuf vill följa med Rooster och Mattie till indianterritoriet men Mattie säger att han borde tala med Rooster. Det framgår att LaBoeuf vill ta Chaney till Texas vilket inte Mattie vill. De bråkar och Mattie går bort.
	Här slutar den första akten. I presentationen har Matties mål, det vill säga att i indianterritoriet fånga Tom Chaney med Rooster Cogburns hjälp och sedan få honom hängd i Forth Smith, framgått. När LaBoeuf träder fram med ett annat mål förändras de rådande förutsättningarna för Mattie att nå sitt mål vilket gör händelsen till en vändpunkt. Nu börjar fördjupningen.
00.33.15 – 00.35.04	Mattie är utanför Överste Stonehills kontor. Hon vill att han ska köpa tillbaka hennes pappas hästar och utpressar honom tills han ger efter.
00.35.04 – 00.37.16	Inne på kontoret gör de handel. Mattie ger sig inte en tum utan kräver 300\$ vilket hon sedan får. Innan hon går pratar de om Rooster och Stonehill säger att han inte skulle undra om Mattie är släkt med honom.

00.37.16 00.39.59	–	Mattie kommer in till Lees affär och går till bakrummet. Hon väcker Rooster som är bakfull. Hon har skrivit ett kontrakt och ger Rooster en första betalning. De bråkar lite om det om Mattie ska följa med på jakten eller inte men det slutar med att det blir klart att de båda ger sig av i gryningen.
00.39.59 00.40.55	–	Mattie talar till en häst utanför Stonehill. Hon går in.
00.40.55 00.42.43	–	Mattie är inne hos Stonehill. Hon förhandlar och lyckas köpa en ponny billigt av honom. Hon berättar också att hon ska i väg med Rooster. Stonehill varnar Mattie och säger att Rooster inte är att lita på.
00.42.43 00.46.10	–	Det är morgon och Mattie kommer in i Lees affär och Roosters rum. Där sitter LaBoeuf och talar med Rooster. Det visar sig att LaBoeufs arbetsgivare lagt ut en stor belöning för den som fångar Chaney, och Rooster vill ha med LaBoeuf på färden. Mattie blir arg och kräver tillbaka förskottet hon gett Rooster men han har redan gjort av med pengarna. Mattie springer bort.
00.46.10 00.51.24	–	Rooster och LaBoeuf kommer till färjan över till indianterritoriet. Mattie kommer också dit och LaBoeuf blir sur. Han säger åt färgans arbetare att Mattie är en rymling och Rooster håller med. Mattie blir bortförd och Rooster och LaBoeuf tar färjan över floden. Mattie rymmer från arbetaren och simmar med sin häst över floden. Hon möter Rooster och LaBoeuf på andra sidan. LaBoeuf blir sur och Rooster viskar i hans öra. De rider sedan undan Mattie. Mattie talar till kameran.
00.51.24 00.51.36	–	Rooster och LaBoeuf rider undan Mattie.
00.51.36 00.51.52	–	Mattie rider upp på en kulle och spanar. Sedan rider hon vidare.
00.51.52 00.53.24	–	Mattie rider mellan två stenblock. LaBoeuf hoppar på henne och drar ner henne från sadeln. Han slår henne på rumpan med en kvist från en buske medan Rooster tittar på. Mattie vädjar till Rooster och han tar sedan hennes parti och Rooster får med pistolhot LaBoeuf att sluta. Mattie tar

	det hela ganska lätt och alla rider sedan i väg.
00.53.24 – 00.53.37	Mattie, Rooster och LaBoeuf rider över öppna landskap.
00.53.37 – 00.53.52	Mattie, Rooster och LaBoeuf kommer fram till ett hus.
00.53.52 – 00.54.39	Vid huset äter Mattie, Rooster och LaBoeuf, och det framgår det att Ned Pepper varit i McAlesters redskapsaffär tidigare och att han rider med andra skurkar, bl.a. Chaney.
00.54.39 – 00.54.49	Mattie , Rooster och LaBoeuf rider över landskap.
00.54.49 – 00.55.20	Rooster, Mattie och LaBoeuf rider genom ett buskage mot McAlesters. De pratar.
00.55.20 – 00.57.24	Mattie och Rooster pratar om deras mat där de slagit läget. Rooster och LaBoeuf börjar munhuggas för att Rooster störs på LaBoeuf. Mattie försöker lätta upp stämningen. Rooster dricker whisky.
00.57.24 – 00.57.44	LaBoeuf jagar fasan.
00.57.44 – 00.58.16	Rooster och Mattie gör i ordning hästarna för avfärd. LaBoeuf kommer med sin fasan men Mattie och Rooster konstaterar att den är sönderskjuten.
00.58.16 – 00.58.57	Mattie , Rooster och LaBoeuf rider över landskap.
00.58.57 – 01.08.39	Rooster, Mattie och LaBoeuf kommer fram till en liten stuga vid en bäck. Rooster drar sitt vapen och det visar sig finnas två skurkar i stugan. LaBoeuf röker ut skurkarna genom att lägga sin jacka på skorstenen samtidigt som Rooster vaktar dörren. Skurkarna kommer ut skjutande och Rooster skjuter tillbaka. Skurkarna ger sig och alla utom Mattie går in i stugan. Rooster förhör skurkarna och den ena verkar villig att tala. Mattie kommer in och berättar att det finns sex hästar utanför. Skurkarna blir uppjagade. Den ena vill tala och den andra knivhugger honom. Då skjuter Rooster knivhuggaren. Den knivhuggna berättar sedan innan han dör att

	Ned Pepper med sitt gäng är på väg till stugan samma kväll.
	Den föregående sekvensen är filmens så kallade "point of no return". I fördjupningen har Mattie övervunnit hinder som kommit i hennes väg och karaktärernas inbördes relationer har blivit tydliga. I och med "the point of no return" cementeras situationen och protagonistens ageranden rör sig mot konfliktupplösningen. Konfliktupptrappningen börjar.
01.08.39 – 01.10.59	Rooster gömmer en av skurkarna i gräskanten vid bäcken. Sedan visar han åt LaBoeuf var de ska ligga i bakhåll när Ned Peppers gäng kommer. Han säger åt LaBoeuf att skjuta först efter att skurkarna gått in i stugan. Efter det här kliver alla på sina hästar och LaBoeuf rider upp längs en bergskant medan Mattie och Rooster rider upp på en annan.
01.10.59 – 01.11.48	Mattie och Rooster kommer till sitt gömställe. De signalerar åt LaBoeuf att de är på plats.
01.11.48 – 01.15.17	Det är kväll och Mattie och Rooster sitter och väntar. De talar om Roosters förflutna och Mattie lägger sig.
01.15.17 – 01.18.49	Det blir morgon och skurkarna anländer till stugan. Rooster väcker Mattie. Också LaBoeuf märker skurkarna. Rooster känner igen Ned som går mot stugan och skjuter ett skott i luften. LaBoeuf öppnar eld och skurkarna rymmer. Alla utom två kommer undan.
01.18.49 – 01.20.29	Rooster och Mattie möter LaBoeuf nere vid stugan. De talar om varför LaBoeuf öppnade eld och tittar sedan på de döda skurkarna. Rooster och LaBoeuf argumenterar om vad de borde göra till näst och bestämmer sedan att rida till McAlesters redskapshandel.
01.20.29 – 01.22.22	Rooster, Mattie och LaBoeuf rider på en väg. Rooster och LaBoeuf munhuggs.
01.22.22 – 01.23.29	Rooster, Mattie och LaBoeuf kommer fram till McAlesters. De går mot ett hus.

01.23.29 01.24.55	– De kommer in i huset och träffar en sheriff som håller på att få sitt hår klippt av en indian. Rooster och LaBoeuf berättar varför de kommit och sheriffen berättar att Ned Pepper varit där några dagar tidigare. Rooster berättar att han har några döda skurkar med sig och går sedan ut med sheriffen.
01.24.55 01.27.07	– Rooster visar liken åt sheriffen. Mattie kommer dit och Rooster föröker lura åt sig en del av skurkarnas ägodelar som han lovat skicka åt anhöriga. Rooster meddelar att det är dags att dra vidare utan Mattie. LaBoeuf försvarar Mattie som sedan gör klart att hon kommer att följa med.
01.27.07 01.27.32	– Rooster, Mattie och LaBoeuf rider genom en gles skog.
01.27.32 01.28.08	– Rooster, Mattie och LaBoeuf kommer fram till en kulle och Rooster stiger av sin häst. Han är full och meddelar att de går till fots en bit.
01.28.08 01.29.13	– Rooster, Mattie och LaBoeuf rider upp för en kulle. Rooster dricker och trillar väldigt full av hästen. Sedan meddelar han att de skall slå läger där.
01.29.13 01.30.40	– Rooster, Mattie och LaBoeuf sitter vid en lägereld. Rooster fortsätter dricka och berättar om ett arbete han en gång haft. Han säger att bara korkade män jobbar för kvinnor. Han säger också att de är nära Ned Peppers gömställe.
01.30.40 01.31.55	– Det är morgon och Mattie vaknar. Hon stiger upp och meddelar att hon ska gå och tvätta sig. Rooster blir irriterad men LaBoeuf tar hennes parti.
01.31.55 01.32.27	– Mattie går genom en skog mot ett vattendrag. Hon faller och trillar ner för sluttningen.
01.32.27 01.35.29	– Mattie landar vid vattendraget. Där står Chaney. Mattie tar sin pistol och ska gripa Chaney men han vägrar ge sig. Då skjuter Mattie honom. Rooster och LaBoeuf hör skottet och närmar sig platsen. Chaney ger sig på Mattie. Rooster och LaBoeuf närmar sig platsen men Ned Pepper hinner också dit innan dem. Skurkarna omhändertar Mattie och skjuter

	mot Rooster och LaBoeuf.
	Filmens andra vändpunkt är händelsen då Mattie hittar Chaney och fångas. Händelsen ändrar igen på de rådande förutsättningarna för Mattie att nå sitt mål och gör berättelsen mer intensiv och skuffar den mot konfliktupplösningen. Vändpunkten markerar andra aktens slut.
01.35.29 – 01.35.56	Mattie förs upp för en sluttning av Ned. Hon försöker lura honom och säger att 50 sheriffer är på väg men han genomskådar hennes lögn. Hon berättar sedan sanningen.
01.35.56 – 01.37.51	Rooster och LaBoeuf springer genom skogen. Ned ropar åt dem att han dödar flickan om de inte ger sig av. Han ger dem fem minuter tid. Rooster och LaBoeuf ger sig då av och Ned leder Mattie längre upp för sluttningen med de andra skurkarna.
01.37.51 – 01.38.02	Ned går med Mattie genom en skog. Ned talar om sitt gäng.
01.38.02 – 01.40.43	Chaney's skottskada lindas in på en öppen klippa med utsikt över dalen nedanför. Ned och Mattie kommer till platsen och Chaney hotar Mattie. Ned förbjuder honom att skada henne och går sedan för att spana ut över dalen. Mattie går efter och berättar att hennes pistol felade när hon skulle skjuta Chaney. Det här får Ned att ge Rooster och LaBoeuf mera tid att ge sig av. Chaney och Mattie fortsätter tala tills de ser Rooster och LaBoeuf rida i väg nere i dalen.
01.40.43 – 01.43.46	Ned och Mattie går tillbaka till skurkarnas gömmställe. Ned rider bort med sitt gäng men lämnar Chaney kvar för att vakta Mattie. Mattie provocerar Chaney som hotar att slänga henne ner i en håla där det finns skallerormar. Mattie försöker förhandla med honom men han blir arg. Mattie slänger vatten i ansiktet på Chaney och springer sedan i väg. Han jagar henne.
01.43.46 – 01.46.51	LaBoeuf kommer till undsättning. Chaney ger upp och LaBoeuf berättar

	åt Mattie att Rooster är nere i dalen. De lämnar Chaney ovaktad.
01.46.51 – 01.46.58	Neds gäng kommer ut på en öppen äng och möter Rooster. Från en klippa ser Mattie och LaBoeuf på. LaBoeuf ropar åt Rooster att han har Mattie och Chaney. Rooster konfronterar Ned. Neds gäng och Rooster rider mot varandra och skjuter. Hela Neds gäng skjuts och Ned blir svårt skadad. Ned skjuter Roosters häst som trillar omkull så Rooster fastnar. Ned närmar sig och ska precis skjuta Rooster när i stället LaBoeuf skjuter Ned.
01.46.58 – 01.47.16	Chaney plockar upp en sten.
01.47.16 – 01.48.35	Rooster tar sig loss från hästen.
01.48.35 – 01.51.10	Mattie och LaBoeuf går mot skurkarnas gömställe när Chaney slår LaBoeuf i huvudet med stenen så han faller ner medvetslös. Mattie avfyrar sin pistol men trillar av rekylen ner i hålan där det finns ormar. Där nere upptäcker hon genast en orm och ett skelett.
01.51.10 – 01.52.15	Rooster kommer till gömstället. Han ser Chaney och skjuter honom. Sedan upptäcker han Mattie som kämpar mot ormen. Rooster tar ett rep och hissar ner sig i hålan. Ormen biter Mattie. LaBoeuf vaknar och hjälper upp Rooster och Mattie. När de kommit upp trillar LaBoeuf av hästen och dör. Rooster säger att de måste göra något åt ormbettet.
01.52.15 – 01.53.36	Rooster skär upp Matties arm vid bettet och binder sedan såret. Han lägger upp Mattie på hennes häst och rider sedan i väg med henne.
01.53.36 – 01.54.20	Rooster rider med Mattie genom landskap.
01.54.20 – 01.55.05	Hästen faller av utmattning. Rooster bär då Mattie i sina armar.
01.55.05 – 01.55.44	Vid en flod har ett gäng slagit läger. Rooster kommer dit med Mattie och ser att de har hästar med en vagn. Han hoppar på och rider i väg.
01.55.44 –	Rooster rider på en väg med Mattie.

01.56.09	
01.56.09 – 01.56.40	Rooster och Mattie kommer fram till McAlesters. Rooster bär in Mattie.
01.56.40 – 01.56.58	Mattie blir omskött. Rooster ser på.
	Här har filmen nått sitt klimax och konflikten fått sin upplösning. De följande scenerna är filmens avtoning som knyter ihop berättelsen.
01.56.58 – 01.59.04	Hemma hos Rooster spelar han och Lee kort när advokat Daggett kommer dit. Han berättar att han ändrat sin uppfattning om Rooster och betalar sedan Roosters lön.
01.59.04 – 02.01.55	På Matties familjs gård går Rooster och Mattie mot familjens begravningsplats. Mattie visar sin pappas grav och säger att hon vill att också Rooster någon gång ska begravas på gravgården. Rooster går med på det, och Mattie ger honom sin pappas revolver. Rooster rider i väg med sin nya häst.
02.01.55 – 02.02.47	Sluttexter.

3.2 True Grit från 2010

Tabell 2. True Grit (2010), genomgång av händelser

När (hh.mm.ss)	Vad
00.00.00 – 00.02.30	En kvinnlig berättarröst, Mattie Ross, berättar att hennes pappa blev skjuten och rånad av en man som hette Tom Chaney. Det framgår att han efter brottet flydde.
	Den föregående scenen är filmens anslag. Där framgår filmens genre och katalysator samtidigt som protagonisten presenteras. Nu börjar presentationen.
00.02.30 –	14-åriga Mattie anländer till en stad tillsammans med en arbetare från

00.03.10		familjens gård. De stiger av tåget.
00.03.10 00.04.25	–	Mattie identifierar sin döda pappa på en begravningsbyrå. Mattie skickar hem arbetaren och blir själv kvar i staden för att göra affärer.
00.04.25 00.05.45	–	Tre brottslingar hängs och Mattie är där för att se det. Hon får syn på stadens sheriff.
00.05.45 00.07.08	–	Mattie talar med sheriffen som menar att Chaney flytt in i indianterritoriet och att han antagligen slagit ihop sig med brottslingen Ned Pepper och hans gäng. Sheriffen menar att han inte kan gå in efter Chaney utan att det är U.S. Marshals ärende men att de knappast kommer att göra det. Då undrar Mattie om hon kan anlita en annan sheriff för jobbet och får höra om Rooster Cogburn.
00.07.08 00.07.45	–	Mattie talar första gången med Rooster som under diskussionen sitter på toaletten. Rooster vill bli av med Mattie.
00.07.45 00.07.50	–	Matties pappas kista läggs in i en tågagn.
00.07.50 00.08.08	–	Mattie kommer till begravningsbyrån för att sova.
00.08.08 00.08.20	–	Det är en ny dag och Mattie går på stadens huvudgata.
00.08.20 00.12.10	–	Mattie stiger in i ett kontor där bomullsuppköparen Överste G.Stonehill arbetar. Hon lyckas förhandla till sig en hög summa pengar genom att sälja hästar hennes pappa köpt.
00.12.10 00.12.20	–	Mattie går till ett hus på gatan.
00.12.20 00.12.50	–	Mattie kommer in i huset och blir emottagen av en tant som uppenbarligen känner henne. Hon erbjuds sovplats.
00.12.50 00.13.20	–	Mattie får sin pappas gamla pistol av tanten.
00.13.20 00.13.35	–	Mattie ligger i en säng men en gammal tant som hon sover med håller

	henne vaken.
00.13.35 – 00.20.00	Det är en ny dag och Mattie smyger tyst upp för ett par trappor till en domstol. Där sitter Rooster och förhörs av åklagare. De talar om en skjutning och det framgår att Rooster snabbt tar till vapen och att han dödat 23 män.
00.20.00 – 00.21.45	Mattie talar med Rooster efter förhöret. Hon berättar sitt ärende och att hon vill att Rooster hjälper henne fång Chaney. Rooster vill inte hjälpa och tror inte att hon kan erbjuda de pengar hon säger sig kunna erbjuda.
00.21.45 – 00.22.17	Mattie kommer till huset hon bor i. På altanen sitter en man.
00.22.17 – 00.22.45	Mattie kommer in i huset och berättar att hon vill stanna där lite längre.
00.22.45 – 00.23.00	Mattie ligger igen vaken i sin säng.
00.23.00 – 00.26.14	Det är morgon och Mattie vaknar. Mannen från altanen, LaBoeuf, sitter brevid hennes säng. Han berättar att han är en Texas Ranger och att han också söker Tom Chaney som är eftersökt också i Texas. Mattie menar att hon anlitat en sheriff för att jaga Chaney och då vill LaBoeuf följa med. Det går inte Mattie med på och när det framgår att LaBoeuf vill ta Chaney till Texas börjar de munhuggas.
	Den föregående scenen är filmens första vändpunkt. I presentationen har Matties mål, att fånga Chaney och få honom dömd i Fort Smith, framkommit och LaBoeufs agerande ändrar nu på de rådande förutsättningarna för Mattie att nå sitt mål. I och med vändpunkten tar den första akten slut och fördjupningen börjar.
00.26.14 – 00.26.40	Mattie har fått ett brev av sin jurist.
00.26.40 – 00.27.45	Mattie går till bomullsuppköparen och lyckas förhandla en ponny åt sig.
00.27.45 – 00.28.38	Mattie får sin ponny och testar den. Till slut rider hon iväg.

00.28.38 00.31.31	–	Mattie besöker Rooster. Han är bakfull men Mattie lyckas övertala honom att gå med på hennes avtal genom att betala tillräckligt. När Rooster förstår att Mattie vill komma med på jakten går han inte med på det men efter att hon skällt ut honom för att vara ”endast prat” ger han efter.
00.31.31 00.32.18	–	Mattie förbereder sig inför det stundande äventyret. Hon skriver brev åt sin mamma.
00.32.18 00.32.42	–	Mattie besöker Rooster för att ge sig i väg men då visar det sig att han redan stuckit.
00.32.42 00.35.57	–	Mattie kommer ridande till ett övergångsställe vid en flod där det går att ta sig över till indianreservatet med en flotte. På andra sidan floden står Rooster och LaBoeuf. Mattie stannas av flottgubben. Hon kastar ett äppel på honom och tar hästen på en simtur över floden. När hon kommer över vill LaBoeuf att hon rider hem tillbaka och börjar sedan slå henne på baken. Då tar Rooster Matties parti och hon accepteras som en del av följet.
00.35.57 00.38.41	–	Det är kväll och Mattie, LaBeouf och Rooster sitter vid en brasa de gjort upp. Det uppstår en spänning mellan Rooster och LaBeouf, och Mattie försöker lätta upp stämningen.
00.38.41 00.41.40	–	Det är morgon och gänget skall ge sig i väg. Mattie talar privat med Rooster om deras överenskommelse och det kommer fram att Rooster och LaBeouf bestämt att Chaney skall föras till Texas. Det här vill inte Mattie. När LaBeouf kommer till platsen bråkar han med Rooster vilket leder till att LaBeouf rider i väg på egen hand.
00.41.40 00.43.32	–	Mattie och Rooster kommer till ett hus där redskapshandlaren Bagby håller hus. Där kommer de Chaney på spåren för att en man ur Ned Peppers gäng varit där och betalat med en guldbit som Chaney rånat av Matties pappa.
00.43.32	–	Rooster och Mattie rider sina hästar och Rooster berättar om sitt liv. Då

00.47.12	ser de ett lik hänga i ett träd. Mattie klättrar upp i trädet för att skära ner det. När hon gjort det här kommer en indian ridande och tar liket.
00.47.12 – 00.50.30	Färden fortsätter och Rooster berättar mer om sitt liv. Då hörs det ett skott. Rooster berättar att han sagt åt indianen att skjuta om någon följer efter dem. Rooster tror det är LaBoeuf som följer efter dem men det visar sig vara en tandläkare klädd i björnskin. Han tipsar dem om ett ställe att övernatta.
00.50.30 – 00.52.35	Det är mörkt och Rooster och Mattie kommer till en stuga. Mattie täpper till skorstenen för att röka ut personerna som är där inne. Det skjuts några skott och Rooster bluffar och säger att ett helt gäng poliser står utanför.
	Här infaller filmens point of no return. När Rooster och Mattie konfronterar skurkarna finns inte längre någon återvändo till hur det var tidigare och nu börjar upptrappningen.
00.52.35 – 00.57.15	Två skurkar sitter handklovade. Rooster talar med dem och hittar samtidigt whisky. Han frågar om de vet något om Ned Pepper eller Tom Chaney. När den ena börjar tjalla knivhugger den andra honom vilket leder till att Rooster i sin tur skjuter knivhuggaren. Innan den knivhuggna dör berättar han mera om Ned Pepper.
00.57.15 – 01.03.16	Mattie och Rooster sitter i bakhåll på kullen bredvid stugan. De väntar på att Ned Peppers gäng skall komma. Rooster berättar åt Mattie att han en gång också rånat en bank. Då hörs en ryttare komma. Det visar sig vara LaBoeuf. Han går in i stugan och då anländer Ned Peppers gäng. LaBoeuf möter dem utanför stugan och de anfaller honom. Då börjar Rooster skjuta på skurkarna och många träffas. En del flyr och Ned Pepper själv kommer undan. Rooster kollar hur den skadade LaBoeuf mår och bestämmer sedan att färden fortsätter nästa dag.
01.03.16 – 01.05.12	Samma kväll öppnar sig Mattie åt sin häst. Därefter går hon in i stugan där LaBoeuf och Rooster sitter och talar om lagen. Rooster dricker whis-

	ky.
01.05.12 – 01.05.38	Det är en ny dag. Gänget rider vidare. Rooster är berusad.
01.05.38 – 01.08.26	Det är senare på dagen. Nu är Rooster väldigt berusad. LaBoeuf argumenterar med honom om att det var han som sköt honom kvällen innan. Det accepterar inte Rooster som i stället vill visa hur bra skytt han är. Han missar ändå flaskan han försöker skjuta och övertygar ingen. Sedan lyckas han träffa en majscolv han slänger upp i luften men det visar sig vara en engångsföreteelse. Nästa gång missar han igen.
01.08.26 – 01.09.35	Mattie, Rooster och LaBoeuf rider genom olika landskap.
01.09.35 – 01.09.50	I en skog lämnar Rooster en tom whiskyflaska på en gren.
01.09.50 – 01.10.15	De kommer fram till en gruva och Rooster skjuter in i den. Han är kraftigt berusad.
01.10.15 – 01.12.45	Det är kväll och gänget har gjort upp en brasa. Mattie tar LaBoeufs parti när Rooster talar nedvärderande om honom. Rooster är redo att ge upp jakten och säger att LaBeouf kan ta Mattie hem. Rooster säger att han säger upp sig.
01.12.45 – 01.14.50	Samma kväll är LaBoeuf på väg bort och Mattie vill följa med honom. LaBeouf menar att spåret efter skurkarna svalnat och att han också ger upp. Han säger att Rooster nog för hem henne när han nyktrat till. Mattie och LaBoeuf skiljs åt med respekt för varandra.
01.14.50 – 01.15.17	Mattie lägger rep ett runt lägret för att hålla ormar borta och går sedan och sova.
01.15.17 – 01.18.29	Det är morgon och Mattie går efter vatten från ett vattendrag. Där stöter hon på Tom Chaney och försöker arrestera honom. Fastän hon skjuter honom lyckas han ta fast henne. Rooster har vaknat och är skurkarna i helarna.

	Den föregående scenen är filmens andra vändpunkt. När Mattie hittar Chaney och fångas av skurkarna förändras hennes förutsättningar att nå sitt mål, och berättelsen skuffas in i tredje akten och konfliktupplösningen.
01.18.29 – 01.20.04	Skurkarna drar upp Mattie för ett kulle. Ned ropar åt Rooster och frågar om han skall döda flickan. Rooster svarar att han kan göra vad han vill med henne. Då ger Ned Rooster fem minuter på sig att lämna platsen. Om han gör det får flickan leva meddelar han.
01.20.04 – 01.25.40	Mattie är uppe på en bergsklippa med Ned och hans gäng. Mattie förklarar sitt uppdrag åt Ned som är lugn. Han ser Rooster rida i väg och fortsätter sedan tala med Mattie. Sedan lämnar han och hans gäng platsen och Mattie blir kvar tillsammans med Chaney. När Ned stuckit i väg sätter sig Chaney ner vid brasan med Mattie. Han är bruten och Mattie försöker göra en överenskommelse med honom. Han bestämmer sig ändå för att försöka döda Mattie. Då kommer LaBoeuf mitt i allt till undsättning och slår Chaney medvetlös. Från klippan ser de sedan hur Rooster kommit tillbaka i dalen för att möta Ned Peppers gäng.
01.25.40 – 01.28.27	Rooster möter Ned och hans tre män, och de rider mot varandra med dragna vapen. Rooster lyckas skjuta alla men blir också själv fälld så han hamnar under sin egen häst. Ned som är skjuten men ännu sitter på sin häst närmar sig honom. Han skall precis skjuta Rooster när han själv blir skjuten av LaBoeuf som har ett gevär med sig uppe på klippan.
01.28.27 – 01.28.50	Uppe på klippan har Chaney kvicknat till och slår LaBoeuf med en sten i huvudet. Efter det här skjuter Mattie Chaney med ett hagelgevär så han faller ner från klippan. Hon snubblar själv samtidigt bakåt av rekylen och trillar ner i en håla.
01.28.50 – 01.32.15	I hålan fastnar Mattie med foten i en kvist. Hon ropar på hjälp men får inget svar. Då ser hon ett skelett som har en kniv på sig. Hon försöker ta den här när hon upptäcker att det finns ens skallerorm inne i skelettet. Ormen kommer närmare och närmare. Då hörs Rooster som kommit till

	undsättning. Rooster kommer ner i hålan men ormen hinner bita Mattie. Rooster försöker suga ut giftet och bär upp Mattie ur hålan med hjälp av LaBoeuf som nu också kvicknat till.
01.32.15 – 01.32.45	Utanför hålet tar Rooster en häst för att föra Mattie till en läkare. LaBoeuf blir kvar på klippan.
01.32.45 – 01.35.11	Rooster rider med Mattie över olika landskap. Till slut är hästen så utmattad att den faller och Rooster tvingas avliva den.
01.35.11 – 01.36.19	Rooster bär Mattie vidare.
01.36.19 – 01.36.54	Rooster är helt slut och faller ner på knä. Då ser han en stuga och avfyrar ett skott. Ljuset går på i stugan.
	Här når filmen sitt klimax. Filmens huvudkonflikt är upplöst och avtoningen som följer knyter ihop berättelsen.
01.36.54 – 01.40.00	Den vuxna Matties berättarröst berättar hur det sedan gick. I bild syns hur hon stiger av ett tåg. Hon berättar att hennes arm amputerades och att Rooster hade stuckit i väg innan hon vaknade efter operationen. Som vuxen får hon sedan ett brev av honom där han säger att han är på väg till ett ställe nära henne med en föreställning han är med i. När Mattie kommer dit har han ändå dött. Efter det här berättar den vuxna Mattie att hon flyttade Roosters kropp till sin egen gravgård och i bild ses hon besöka graven. Till sist berättar hon att hon efter händelserna i sin ungdom inte hört någonting av LaBoeuf.
01.40.00 – 01.45.48	Sluttexter.

4 SKILLNADER

I början av det första kapitlet ställde jag följande forskningsfrågor:

- Finns det skillnader i fråga om den dramaturgiska kurvan?
- Finns det skillnader i filmernas tempo?
- Finns det skillnader i hur de olika karaktärerna framställs i filmerna?

I det här kapitlet försöker jag ge svar på frågorna.

4.1 Dramaturgisk struktur och tempo

Det första som slår mig när jag jämför originalversionen av True Grit med nyfilmatiseringen är hur lika de är till sin dramaturgiska struktur fastän filmerna till sin ton känns olika. Det här första intrycket förstärks när man jämför filmernas vändpunkter med varandra och märker att de egentligen är identiska. I båda fallen utgörs den första vändpunkten av att LaBoeuf träder fram och meddelar att han vill med på resan, the point of no return av att protagonisterna rensar stugan de kommer till, och den andra vändpunkten av att Mattie hittar Chaney och sedan själv blir tillfångatagen. Då de här knutpunkterna i dramaturgin är likadan hittas skillnaderna på annat håll.

En första skillnad mellan filmerna är nyfilmatiseringens användning av berättarröst, något som inte existerar i originalet. Den här berättarrösten tillhör den vuxna Mattie och både inleder och avslutar filmen och ger den en episk dimension. Episkt filmberättande kännetecknas nämligen just av berättarröster (Granath, 2006, s. 117-119). I början av filmen fungerar berättarrösten som ett sätt att snabbt förmedla all den information tittaren behöver för att förstå filmen och i slutet knyter den ihop lösa trådar och ger information om hur det gick för karaktärerna efter händelserna i filmen. Det sistnämnda är någonting som inte framkommer i originalet i samma utstäckning. Däremot kan man säga att originalfilmens anslag långt förmedlar samma information som den nya filmens.

Det här är kanske den första berättarmässiga skillnaden mellan filmerna men inte den enda. Det förekommer också skillnader i form av scener, och då speciellt under fördjupningen. I originalversionen existerar episoden då Mattie, Rooster och LaBoeuf äter middag och hör att Ned Pepper varit i McAlesters redskapshandel, samt scenerna då LaBoeuf jagar fasan. Något motsvarande finns inte i nyfilmatiseringen där LaBoeuf tidigt i fördjupningen ger sig av på egna vägar, och filmen då istället fokuserar på Mattie och Rooster som hittar den hängda mannen i trädet, träffar indianen och senare tandläkaren klädd i björnskin. Filmerna kommer ändå närmare varann igen genast i början av upptrappningen och det kan då konstateras att fördjupningens skillnader egentligen inte påverkar filmens huvudkonflikt. Samma sak gäller vissa scener i upptrappningen. I originalfilmen besöker Rooster, LaBoeuf och Mattie McAlesters redskapshandel vilket inte sker i nyfilmatiseringen där det i stället fokuseras på att bygga upp Roosters bersuning.

Den kanske största skillnaden mellan filmerna står att finna i deras speltid och tempo. Med sina 120 minuter från start till sluttexter är originalversionen hela 20 minuter längre än nyfilmatiseringen, något som utan tvivel påverkar berättandet. Då det i stora drag är samma berättelse som berättas kan originalfilmen kännas utdragen jämfört med nyfilmatiseringen. Då detta är fallet inställer sig frågan vad det är som tar upp 20 minuter extra i originalversionen. Ett av svaren på frågan är transportsträckor. I originalfilmen visas det ofta i bild när karaktärer förflyttar sig mellan ställen, och det här är något som sker både inom scener och som helt egna scener. Att detta sker tillför filmen en långsammare rytm utan att rubba själva konflikten. För att förtydliga det här lyfter jag fram sekvensen då Mattie tar sig över floden till indianreservatet och den därpå följande handlingen där det viktiga med tanke på berättelsens konflikt är att a) tittaren förstår att gänget nu har kommit över till indianterritoriet och b) Mattie accepteras av LaBoeuf.

I originalversionen börjar scenen då LaBoeuf och Rooster kommer till flotten vid tidpunkten 00.46.10. Snart kommer Mattie till platsen och blir nekad tillträde till flotten. Efter det leds hon bort. LaBoeuf och Rooster tar flotten över floden men Mattie simmar över med sin häst. När hon kommer över floden blir LaBoeuf sur och viskar i Roosters

öra. LaBoeuf och Rooster rider i väg vilket sker vid tiden 00.51.24. Till näst följer en scen då Mattie rider efter LaBoeuf och Rooster. Tidsmässigt händer det här mellan 00.51.24 – 00.51.36. Sedan följer en scen där Mattie tappat synkontakten med de andra och rider upp på en kulle för att spana. Hon fortsätter rida vid tiden 00.51.52. Efter det ser vi henne rida mellan två stenblock och bli anfallen av LaBoeuf. Han slår henne om baken och försöker läxa upp henne. Till slut slutar han och accepterar Mattie som en del av gänget. Detta efter att Rooster gjort det. När scenen slutar och gänget rider i väg står klockan på 00.53.24 vilket betyder att sekvensen i sin helhet tagit 7 minuter och 14 sekunder.

Det här skall sedan jämföras med samma sekvens i nyfilmatiseringen. Där börjar scenen då Mattie kommer ridande till flotten vid tiden 00.32.42. När Mattie anländer har LaBoeuf och Rooster redan tagit sig över floden och från andra sidan ser de Mattie komma simmande med sin häst efter att hon nekats tillträde till flotten. När hon kommer över blir LaBoeuf arg men i stället för att rida i väg anfaller han Mattie direkt och slår henne om baken på stället. Det här fortsätter tills Rooster tar Matties parti och LaBoeuf också accepterar henne. När scenen slutar står tiden på 00.35.57 vilket betyder att hela sekvensen då tagit 3 minuter och 15 sekunder. Med andra ord har samma sekvens förkortats med cirka fyra minuter jämfört med originalet utan att någonting väsentligt i fråga om dramatik fallit bort. Det här är något som är kännetecknande för hela filmen och kan ses som ett återkommande fenomen. Således är svaret på frågan om det finns skillnader i filmernas tempo ett definitivt ja.

Det är ändå värt att notera att båda filmerna i fråga om den dramatiska kurvan följer de regler jag presenterade i kapitel två. I båda fallen räcker den första akten en fjärdedel in i filmen varefter den andra akten tar vid och fortsätter fram till tre fjärdedelar av filmen.

4.2 Karaktärer

Det skall genast sägas att huvudkaraktärerna i båda True Grit versionerna i stora drag har samma roller. Med andra ord är Mattie protagonist, Rooster hjälte, LaBoeuf kontrastroll, Tom Chaney huvudantagonist och Ned Pepper antagonist. När detta är fallet hittas skillnader närmast i de små nyanserna och i karaktärernas handlingar.

4.2.1 Mattie

Som berättelsernas protagonist är Mattie den drivande kraften. Det är hon som har ett mål som hon försöker nå och det är ur hennes perspektiv berättelserna berättas. Det betyder att skillnaderna i hur hon framställs kan vara avgörande för hur filmerna uppfattas och att skillnader i hennes handlingar i större grad påverkar filmens dramaturgi än de övriga karaktärernas. Därför är det viktigt att igen lyfta fram nyfilmatiseringens anslag där den vuxna Mattie fungerar som berättarröst. Den här berättarrösten är inte endast ett effektivt sätt att ge berättelsen dess bakgrund, utan dens blotta existens berättar också att Mattie klarar sig genom hela berättelsen och blir vuxen. Det här ändrar i sin tur grunduppfattningen man som tittare får av henne och ökar direkt hennes kredibilitet. I nyfilmatiseringen gestaltas Mattie också i övrigt som en hårdare karaktär som går rakt på sak genast från början. Hon vittnar hängningen ensam, förhandlar hårt med herr Stonehill, och berättar sitt ärende åt Rooster medan han sitter på toaletten. Efter domstolsbesöket rullar hon Roosters cigarett och senare beskyller hon honom för att vara ”bara prat”. Genom de här handlingarna växer Matties karaktärs status och som tittare vet man att hon kan sätta hårt mot hårt. Hon utmanar således uppfattningen om att en lite flicka måste vara svag.

I versionen från år 1969 är situationen en lite annan. Där framgår det nog genom Matties handlingar att hon är beslutsam och handlingskraftig då hon fungerar som sin pappas redovisare och senare förhandlar med herr Stonehill, men samtidigt inger hon en känsla av att vara en aning osäker. Hon frågar till exempel herr Stonehill vad han tycker om Rooster istället för att blankt lita på sitt eget omdöme, och efter att hon fått sin pappas saker ser vi hur fasaden spricker och hon gråter, något som inte nyfilmatiseringens Mattie gör. De här nyanskillnaderna i hur Mattie framställs i de två filmerna har också följder. I originalfilmen visar det sig nämligen att Rooster ännu ser henne som en börda då han vill ge sig i väg från McAlesters redskapshandel utan henne (se tabell 1, 01.24.55 – 01.27.07), medan något sådant inte sker i nyfilmatiseringen där Mattie visat att hennes medverkan inte skall ifrågasättas. Att hon ifrågasätts i originalfilmen gör också att hennes karaktär känns svagare jämfört med den i nyfilmatiseringen .

Vidare är det värt att lyfta fram ett annat sätt på vilket man sker skillnader i Matties karaktär mellan filmerna. Nämligen sätten på vilka hennes tankar kommer fram och förmedlas till tittaren. I originalfilmen finns en situation då Mattie talar direkt in i kameran och säger vad hon tänker (se tabell 1, 00.46.10 – 00.51.24) vilket kan verka konstigt och kan tyckas sticka ut. Hon bryter inte direkt den så kallade fjärde väggen då en annan karaktär råkar stå i närheten, men situationen är ändå värd att notera. Något sådant sker nämligen inte i nyfilmatiseringen. I den nya filmen skriver däremot Mattie brev till sin mamma och på så vis förmedlas hennes tankar åt tittaren. Fastän det här är små skillnader påvisar de hur små val ger filmerna olika toner. Det kan också konstateras att det i båda filmerna finns scener där Mattie pratar med sin häst och på så vis förmedlar sina tankar.

4.2.2 Rooster

Efter Mattie är Rooster Cogburn, hjälten, filmens viktigaste karaktär. Det är han som skall hjälpa Mattie lösa sitt problem men i sitt drickande har han samtidigt en svaghet som sätter hela operationen på spel. I båda filmerna framställs Rooster som en man som på papperet står på den goda sidan men som ändå är beredd att använda tvivelaktiga medel för att nå sina mål, något som tydligt kommer fram i scenerna då han förhörs i domstolen. I båda filmerna får man som tittare också höra att Rooster anses vara den tuffaste sheriffen i området innan han ens visas i bild vilket lägger grunden för den uppfattning man får av karaktären. Man kan ändå se skillnader i hur bilden av Rooster sedan utvecklas. I originalet introduceras han när han hämtar en vagn full i fångar till Fort Smith och får på så vis visa sin duglighet. I nyfilmatiseringen introduceras han däremot när han sitter på toaletten och ropar åt Mattie att sticka i väg vilket ger ett mer burdust intryck. Vidare bjuder han hem Mattie på middag i originalet vilket ger honom en mjukare bild än i nyfilmatiseringen där Mattie besöker honom oinbjuden. Då det här är utgångspunkten kan man konstatera att Rooster i nyfilmatiseringen genomgått en mer dramatisk utveckling än i originalet när han i slutet bestämmer sig för att sätta sitt eget liv på spel för att rädda Matties.

Roosters resa är också i övrigt mer dramatisk i nyfilmatiseringen än i originalet. Det här kan man se dels i hans relation till LaBoeuf och dels i hans smak för alkohol. I originalet

bråkar Rooster genom hela filmen verbalt med LaBoeuf men i nyfilmatiseringen leder det till att LaBoeuf bryter upp med Rooster och Mattie. Att det här sker ger i sin tur Rooster och Mattie mera utrymme att utveckla sin relation än i originalet, och Rooster som karaktär får mera utrymme att presentera sig. Nu syftar jag inte minst på scenen då Rooster och Mattie rider genom ett buskage och Rooster berättar om sitt liv (se tabell 2, 00.43.32 – 00.47.12). Senare, i filmens upptrappningen, när LaBoeuf kommit tillbaka in i bilden är det framställningen av Roosters alkoholproblem som skiljer åt karaktären jämfört med originalet. I originalet dricker Rooster sig så berusad då de letar efter Ned Pepper att han till slut trillar av sin häst. Det här framställs ändå på ett smålustigt sätt och fungerar mera som ett komiskt element än ett sätt att bygga upp dramatik. Annat är det i nyfilmatiseringen. Där dricker sig också Rooster redlöst berusad men efter det blir han kaxig och ser sig tvungen att bevisa sin skjutduglighet åt LaBoeuf vilket har en mer tragisk än komisk effekt. Senare när Rooster blivit ännu fullare talar han nedvärderande om LaBoeuf och menar är redo att ge upp jakten på Ned Pepper och Chaney. Det här leder till att LaBoeuf åter ger sig av vilket igen är en större skillnad jämfört med originalfilmen. Man kunde i sin enkelhet säga att Roosters drickande har betydligt större konsekvenser i nyfilmatiseringen än i originalet.

4.2.3 LaBoeuf

LaBoeuf är kanske den karaktär vars berättelse skiljer sig mest mellan originalet och nyfilmatiseringen. Det här därför att han i originalfilmen går ganska oförändrad fram till slutet medan han i nyfilmatiseringen, som det tidigare konstaterats, bryter upp med Mattie och Rooster två gånger. Det här leder i sin tur till en något paradoxal situation. Dels blir karaktären i nyfilmatiseringen starkare då LaBoeuf genom sina gärningar visar sin ståndpunkt men dels marginaliseras han för att han ger sig av och filmen då istället fokuserar på Mattie och Rooster. I originalet där det här inte sker blir LaBoeuf ändå en jämförelsevis platt karaktär som främst får fungera som kontrast till, och irritationsmoment för Rooster. Det här är förvisso också en roll LaBoeuf har i nyfilmatiseringen men inte i samma grad. Där gör hans frånvaro från vissa sekvenser att hans närvaro och handlingar i andra känns viktigare.

För att förtydliga det här kan man ta upplösningen som ett exempel. I nyfilmatiseringen har LaBoeuf tidigare gett sig av utan att man som tittare vet vart, men när Chaney hotar Mattie på klippan kommer han plötsligt dit som en räddare i nöden. Då betyder hans återkomst också att han på egen hand bestämt sig för att inte lämna uppdraget på hälft fastän han redan tidigare sagt farväl åt Mattie, vilket tillför händelsen en dimension som saknas i originalfilmen. Där har LaBoeuf hela tiden hållit ihop med Rooster och hans uppenbarelse på klippan är då inte lika förvånande.

Vidare kan det ju konstateras att en skillnad mellan LaBoeuf då man jämför originalfilmen med nyfilmatiseringen är hans slutliga öde. I originalfilmen dör han kort efter att han hjälpt Rooster att rädda Mattie från hålan hon trillat ner i, medan han överlever i nyfilmatiseringen. Det här kan vid första anblick ses som en relativt stor skillnad i framställningen av LaBoeuf men faktum är att det inte spelar någon större roll för filmens konflikt om han klarar sig eller inte. Det viktiga han tillför berättelserna är att fungera som en kontrast till Rooster och sedan ta Matties parti när Rooster blir för full.

4.2.4 Övriga

Övriga karaktärer som är med i båda filmerna med större biroller är Ned Pepper, Tom Chaney, bomullshandlare Stonehill, skurkarna i stugan och damen som driver pensionatet i Fort Smith. I sammanhanget kan man också lyfta fram Matties häst Blackie som fungerar som hennes närmaste relation. Alla de här karaktärerna agerar ändå på mer eller mindre samma sätt i båda filmerna och har inga stora drag som skiljer dem åt. Då detta är fallet kan det vara intressant att lyfta fram karaktärer som endast figurerar i någondera av filmerna och se på deras roller och väga deras betydelse i sammanhanget.

I versionen från år 1969 sticker två karaktärer ut som inte finns med i nyfilmatiseringen. Det är sheriffen vid McAlester's samt herr Lee vars butiks bakrum Rooster bor i. Av dessa har Lee egentligen inte någon större funktion än att fungera som förklaring på var Rooster bor och att möjligen bidra med någon komisk effekt. Genom att Lee finns där blir ju Rooster som karaktär också intressantare. Samtidigt kan det vara skäl att påpeka att Lees medverkan också gör att han måste presenteras vilket i sin tur leder till att

filmens längd ökar. Något som också är fallet då sheriffen vid McAlesters presenteras. Hela sekvensen är placerad efter att Rooster, Mattie och LaBoeuf första gången stött på Ned Peppers gäng och fungerar som en slags förklaring på vart liken som uppstått vid sammandrabbningen hamnar. Då det här är fallet kan man konstatera att sheriffens som karaktär egentligen inte har någon större funktion. Visst säger han åt Rooster att Ned Peppers gäng tidigare haft vägarna förbi och skuffar på så vis berättelsen framåt men samtidigt verkar hela McAlester-sekvensen finnas till främst för att ge filmen en viss rytm.

I True Grit från år 2010 finns det tre små birollskaraktärer som inte hittas i den äldre versionen. Dessa karaktärer är indianen, tandläkaren i björnskinns samt redskapshandlaren Bagby. Av dessa har Bagby samma funktion som indianenfamiljen som bjuder gänget på middag i originalfilmen (se tabell 1, 00.53.52 – 00.54.39), det vill säga han får Rooster att komma Chaney på spåren genom att ge honom Matties pappas guldbit. Det skall dock sägas att Bagby aldrig visas i bild och på så vis går ingen av filmens speltid åt till att presentera honom visuellt. Hans stuga presenteras ändå och har sedan i slutet av filmen samma funktion som McAlesters stuga har i slutet av originalfilmen, det vill säga dit kommer Rooster när han räddar Mattie. På så vis slår nyfilmatiseringen ihop två element som existerar i originalversionen och gör dem till ett eget. Det är ändå någonting som inte kan sägas om indianen och tandläkaren. Båda karaktärerna dyker upp i nyfilmatiseringens fördjupning utan någon längre förklaring och försvinner sedan lika fort utan att dyka upp igen. Deras funktion verkar vara att fungera som överraskande och mystiska element i filmen för att på så vis hålla spänningen vid liv.

5 RECENSIONER

I följande kapitel försöker jag klargöra på om någonting i recensioner av de två True Grit filmerna tyder på att skillnader i det dramaturgiska berättandet lett till att den ena filmen tagits emot mer entusiastiskt än den andra. Jag kommer att lyfta fram åsikter utvalda filmkritiker haft för att ge en helhetsbild av situationen.

På Rotten Tomatoes ligger originalfilmen på 89% fräsch medan nyfilmatiseringen ligger på 96%. Utgångspunkten är då att båda filmerna tagits emot entusiastiskt. Det som ändå genast bör konstateras är att det inte finns många recensioner av den första True Grit filmen som möter de krav jag lade fram i kapitel ett. Ännu färre recensioner nämner specifikt filmens struktur eller tempo som vare sig någonting positivt eller negativt. I recensionerna från slutet av 1960-talet fokuseras det istället mera på att bedöma skådespelarnas prestationer, det visuella berättandet och musiken. En typisk recension lyfter fram John Wayne (Variety, 5.9.2012):

But it's mostly Wayne all the way. He towers over everything in the film - actors, script [from Charles Portis' novel], even the magnificent Colorado mountains. He rides tall in the saddle in this character role of 'the fat old man.'

Och då när dramaturgin berörs är kritikerna inte alla gånger helt ense. Det här syns genom att Roger Ebert menar att filmen är en trogen filmatisering av Charles Portins bok (Rogerebert.com, 9.5.2012) medan Vincent Canby tycker att den skiljer sig på många punkter och har skrivit följande om filmen (Canby, 9.5.2012):

Marguerite Roberts wrote the screenplay, which differs from the original in several important ways, all to the good. [...] True Grit, which opened at the Radio City Music Hall yesterday, comes very close to being as good as we remember certain movies of our childhood to have been [...], a marvelously rambling frontier fable packed with extraordinary incidents, amazing encounters, noble characters, and virtuous rewards.

Canbys recension följer långt de tankar även övriga recensioner av filmen lägger fram, och liksom de flesta andra ger den en positiv bild av filmen. De här tankarna kan ändå vara bra att kombinera med det Ali Upham skrivit i en recension som publicerats efter att nyfilmatiseringen utkom (Upham, 9.5.2012):

It's the humour of True Grit '69 that disarms most, Marguerite Roberts' script bouncing playfully between Mattie (Kim Darby in her strongest role) and Texas Ranger La Boeuf, played by wide-eyed crooner Glen Campbell (he's no match for Matt Damon in the Coens' new revamp). [...] Hathaway's version can't help but creak next to Joel and Ethan's grittier take, but it still holds together. Wrapped around the barbed comebacks is the touching partnership between the young girl and Rooster, and there are raw performances from young guns Dennis Hopper and Robert Duvall as two of the film's rogues gallery.

Det står alltså klart att den första filmens styrka då man talar om själva berättelsen ligger i karaktärerna och känslan av äventyr. Några mer specifika kommentarer kring den dramaturgiska stukturen förekommer inte i originalfilmens recensioner vilket antagligen är John Waynes förtjänst. Att karaktärerna lyfts fram som en positiv aspekt av originalfilmen kan ändå verka konstigt när man läser nyfilmatiseringens recensioner. I många är nämligen en av de bärande tankarna att Matties karaktär görs bättre än i originalet. Så här skriver J.R. Jones (Jones, 9.5.2012):

Her hair pulled back in tight pigtails—a stark contrast to the cute little moptop Darby wore—Steinfeld reclaims the hard, unforgiving edge that makes Mattie such a dimensional, and sometimes self-deluding, character in the book.

Michael Phillips är inne på samma linje och skriver så här (Phillips, 9.5.2012):

The biggest change from the '69 "True Grit" is the best thing about this formidably well-crafted picture. Portis's narrator and heroine, 14-year-old Mattie Ross, runs the show this time, not the one-eyed marshal.

Det medges ändå att en viss oskyldighet går förlorad då framställningen av Mattie ändrats. Se till exempel Joe Morgenstern recension (Morgenstern, 9.5.2012):

The main loss here is, inevitably, innocence. Mattie Ross, the 14-year-old heroine originally played by Kim Darby, is no longer sweet-faced and freshly scrubbed. She's gimlet-eyed, grimly purposeful and precocious in a distinctly modern, you're-not-the-boss-of-me way, and she delivers her lines like a train conductor with too many stations to announce.

Den gammalmodiga dialogen är också i övrigt en berättarmässig aspekt som lyfts fram. Richard Corliss beskriver den som fyndig och lyfter fram situationen då Mattie förhandlar med herr Stonehill (Corliss, 9.5.2012). Dana Stevens skriver i sin tur följande om filmen (Stevens, 9.5.2012):

Its most marked characteristic is its dialogue, written in a peculiar archaic diction that, for reasons I still haven't fully understood, never interferes with the movie's emotional directness.

I recensionerna av nyfilmatiseringen finns vissa saker som tyder på att filmens struktur också i övrigt, inte endast i form av hur mycket rum karaktärerna ges, haft en betydelse för hur den tagits emot. James Berardinelli skriver i sin positivt inställda recension att filmens kortare manus jämfört med originalet är en del av vad som gör den till den definitiva filmatiseringen av romanen (Berardinelli, 9.5.2012). Tom Long i sin tur skriver att filmens början är långsam, mitten rentav rörig och slutet abrupt (Long, 9.5.2012). Longs åsikt delas delvis av David Edelstein som ändå ger en positiv bild av filmen (Edelstein, 9.5.2012):

The Coens' *True Grit* isn't as momentous an event as you might hope, but once you adjust to its deliberate rhythms (it starts slowly), it's a charming, deadpan Western comedy.

Kyle Smith ser i sin tur att filmen kunnat förkortas ytterligare fastän han ger den ett gott omdöme (Smith, 9.5.2012):

Though the remake is shorter than the original, several scenes of low comedy and slapstick could have been cut. Rooster has words with a dentally obsessed oddball covered entirely in a bearskin, and, in an unfunny scene with LaBoeuf, wastes several minutes of our time using pieces of cornbread for target practice.

Det finns ändå de som tycker att filmen är bra just som den är vilket gör det svårt att säga om någon viss dramaturgiskt skillnad gjort att den tagits emot bättre eller sämre än originalet. Så här skriver Glenn Kenny (Kenny, 9.5.2012):

This is a visually and sonically beautiful movie [...] that uses space, distance and time to immerse you in a very particular world of mystery, awe, and brutality. And in its last quarter, it rockets beyond that into another realm altogether, a realm of cinematic poetry. The night ride undertaken by two of the film's main characters near the end is one of the most thrilling and unusual scenes directed by the brothers

Då kommentarerna kring filmerna också i övrigt återspeglar de åsikter jag lyft fram här går det inte att lägga fram någon absolut sanning kring forskningsfrågan jag ställde i början. Faktum är att de flesta recensionerna av originalfilmen fokuserar på John Waynes rollprestation och nyfilmatiseringens recensioner sedan jämför Jeff Bridges prestation med den. Också de övriga skådespelarnas prestationer lyfts fram och mycket

tyngd läggs på den visuella biten. Allt det här tycks göra att kritikerna inte lägger så mycket tyngd på själva berättelsen utan mera strävar efter att förklara känslan hela filmupplevelsen gett. Då filmerna recenseras som helheter handlar det dessutom till slut om att säga om filmen är bra eller inte. Då är det i sin tur frågan om högst subjektiva åsikter som egentligen endast är riktgivande och bidrar till att bilda en allmän opinion när de ses ur ett bredare perspektiv tillsammans med övriga recensioner. I frågan om True Grit filmerna är den här allmänna åsikten att båda filmerna är bra. Vilkendera som föredras är sedan en personlig fråga som tittaren själv måste avgöra. Av det kritikerna sagt går det inte att dra någon slutsats om filmernas strukturer i någon större grad skulle ha inverkat på att någondera filmen skulle ha tagits emot mer entusiastiskt än den andra. I grund och botten handlar det om känslor vilket tydligt syns i det Stephen Whitty skriver i sin recension av nyfilmatiseringen (Whitty, 9.5.2012):

But he is not John Wayne. No one but John Wayne ever was. And that's the irony. Bridges is a far better craftsman than Wayne. The Coen brothers are much better directors than Henry Hathaway. Hell, their "True Grit" is even a better-made film than the old "True Grit." But the old one is still the better movie.

6 SLUTSATSER

Efter att ha gått igenom de två True Grit filmerna och därefter plöjt igenom recensioner av filmerna har jag i stora drag fått svar på de forskningsfrågor jag ställde i början av mitt examensarbete. I det fall att svaret förblivit oklart har jag åtminstone kommit fram till varför det är så. I det här kapitlet redovisar jag för det jag har kommit fram till och utvärderar därefter mina egna metoder.

6.1 Dramatiska kurvan

Den dramatiska kurvan i båda filmerna följer den dramaturgiska struktur som till exempel Syd Field, Thomas Granath och Linda Seger menar att filmer i allmänhet har. Båda filmerna är indelade i tre akter som skiljs åt av filmens två vändpunkter. I mitten av filmerna finns också händelser som cementerar situationerna, filmernas så kallade ”points of no return”. Det intressanta jag fann när jag letade efter filmernas vändpunkter var hur lika de i båda filmerna var till sin natur. I båda två är själva händelserna som utgör vändpunkterna likadan fastän filmerna i övrigt skiljer sig en del från varandra. Det som också kom fram var att de olika akterna på minuten var så långa som de borde vara enligt den modell jag sammanställde av Fields och Granaths lära. Det här betyder med andra ord att de olika delarna av de två filmerna proportionellt är lika långa fastän filmerna tidsmässigt inte är det.

Strukturellt skiljer filmerna också i form av scener och händelser. Jag fann att det i båda filmerna finns scener som inte förekommer i den andra men att dessa inte påverkar filmens konflikt på något avgörande sätt.

6.2 Tempo

Intrigen i de båda True Grit filmerna är i stort sett den samma och ändå är den äldre versionen 20 minuter längre än den nya. Det här leder följaktligen till att berättartempot i originalfilmen är långsammare än i nyfilmatiseringen vilket syns genast från början i alla filmens strukturella delområden från anslag till avtoning. Dels genom att mängden scener i originalfilmen långt överskrider den i nyfilmatiseringen, och dels genom att

tempot inom scenerna är långsammare. Det sistnämnda kom jag fram till att många gånger beror på att det inom scener visas när karaktärer anländer och ger sig av från platser. De här transportsträckorna visas inte i samma utsträckning i nyfilmatiseringen.

6.3 Karaktärer

Karaktärerna i de två True Grit filmerna har samma roller. Av huvudkaraktärerna är Mattie protagonist, Rooster hjälte, LaBoeuf kontrastroll och Chaney antagonist. Det finns ändå en viss skillnad i hur karaktärerna framställs mellan filmerna och de här nyanserna bidrar till att ge nyfilmatiseringen en mörkare ton än originalet där det mesta har en glad underton. Man kunde säga att karaktärerna i nyfilmatiseringen över lag är mer tillspetsade och att deras relationer är mer komplicerade. I originalet är Mattie handlingskraftig och viljestark men i nyfilmatiseringen är hon hårdare och ännu mer självsäker. När man jämför de två versionerna kan man se att Mattie i nyfilmatiseringen i högre grad utmanar bilden av att en liten svag flicka.

Framställning av Rooster skiljer sig på så vis att han i originalet är en aningen mjukare karaktär. Den här åsikten grundar jag i att han redan i början av filmen agerar relativt vänligt mot Mattie medan han i nyfilmatiseringen ger ett burdust intryck. I original filmen har inte heller hans alkoholbruk lika dramatiska konsekvenser som i nyfilmatiseringen där det leder till att han är redo att ge upp hela jakten på Chaney, och vidare till att LaBoeuf ger sig av.

Karaktären LaBoeuf är den vars berättelse skiljer sig mest konkret mellan de båda filmerna. I nyfilmatiseringen ger han sig två gånger i väg på egna äventyr bara för att båda gångerna komma tillbaka till Mattie och Rooster. Det här gör att karaktären i perioder marginaliseras men samtidigt ger det honom en extra dimension jämfört med originalfilmen där han hänger med Rooster och Mattie genom hela äventyret.

De övriga huvudkaraktärernas framställning skiljer sig inte mycket mellan de två filmerna då både Chaney och Ned Pepper långt är likadana till sin natur och i sina handlingar. Jag kom dock fram till att det i båda filmerna finns karaktärer som inte

existerar i den båda versionerna. Vid närmare granskning kunde jag ändå dra slutsatsen att de här karaktärerna inte var avgörande för hur filmens huvudkonflikt artade sig.

6.4 Recensioner

Den del av mitt arbete i vilken jag genom recensioner försökte hitta ett svar på om kritiker haft åsikter som tyder på att endera filmen tagits emot bättre än den andra på grund av filmernas strukturer eller karaktärsframställning var svårast att genomföra och gav inte önskat resultat. Jag fick alltså inget klart svar på min forskningsfråga. Det här bottnar i att båda filmerna tagits emot entusiastiskt och att åsikterna är delade i fråga om vilken film är bättre. Utvärderingen av skådespelarnas rollprestationer är det som dominerar i recensionerna av båda filmerna och själva dramaturgin nämns sparsamt. Då när till exempel filmens tempo kommenteras verkar det som om det inte haft en så stor betydelse för det betyg recensenten gett filmen. I de fall då tempot ändå påverkat recensenterna är åsikterna delade angående det negativa eller positiva i filmens långsamma rytm.

Angående karaktärsskildringen i filmerna finns också en paradox. I de recensioner som är skrivna på 1960-talet nämns inte Mattie som karaktär som någonting dåligt, utan snarast tvärtom. I de recensioner som skrivits efter att nyfilmatiseringen utkom påpekar ändå många recensenter på att Mattie i den nya versionen görs bättre och framför allt mer trovärdigt än i originalet. Om inte annat så visar det här att man måste se alla recensioner som en produkt av sin tid. Att de flesta kritiker ändå är ense om att de båda True Grit filmerna är bra kan ses som ett indirekt tecken på att dramaturgin fungerar.

6.5 Utvärdering av egna metoder

De metoder jag använde mig av för att få svar på mina forskningsfrågor anser jag överlag ha varit lyckade. Den teori jag använde mig av tycker jag att på ett konkret sätt gick att tillämpa på filmerna jag granskade och den hjälpte mig att alltid hålla fokus på det väsentliga. Genom mina tabeller gick det också att visualisera filmernas händelser, speltider, samt de olika dramatiska strukturerna på ett överskådligt sätt så att arbetets läsare inte nödvändigtvis behöver se filmerna för att förstå texten. Genom att göra

tabellerna lärde jag mig också känna filmerna bättre än i fall jag endast hade försökt memorera deras händelser. Dessutom gav tabellerna en bättre överblick över de slutliga filmerna än till exempel filmernas manus hade gjort.

Delen då jag granskade vad recensenterna sagt om filmen var arbetets minst lyckade. Det här beror inte direkt på min forskningsfråga eller metoden jag använde utan snarare på att få recensenter tagit upp filmernas strukturer eller karaktärsskildringar i sina recensioner. Således gick det inte att få något entydigt svar på min forskningsfråga.

Överlag anser jag ändå att arbetet gett mig, och kan ge andra, en djupare inblick i hur det dramaturgiska berättande utvecklats sedan slutet av 1960-talet. För att ge en bredare bild av skillnaderna mellan de två True Grit versionerna kunde någon som fortsättning på mitt arbete också jämföra de visuella och de ljudtekniska sidorna av filmerna.

KÄLLOR

Collinder, Björn. 1989, *Stora ordboken*, Liber/Läsförlaget ab, 599 s.

Field, Syd. 1984, *The Screenwriter's Workbook*, New York: Dell Publishing Group Inc., 211 s.

Granath, Thomas. 2006, *Manus och dramaturgi för film*, 3:1 uppl. Malmö: Liber AB, 155 s.

Seeger, Linda. 2010, *Making a good script great*, 3 uppl. Beverly Hills, CA: Silman-James Press, 252 s.

Östergren, Olof. 1981, *Nusvensk ordbok*, Första bandet. Stockholm: Wahlström & Widstrand, 2738 s.

ELEKTRONISKA KÄLLOR

Abc. 2012, [www].

Tillgänglig:

<http://www.abc.org.uk/Products-Services/Product-Page/?tid=9466&epslanguage=en-GB>

Hämtad 11.5.2012.

Berardinelli, James. 2010, True Grit, *Reelviews* [www], Publicerad: 19.12.2010.

Tillgänglig:

http://www.reelviews.net/php_review_template.php?identifier=2239

Hämtad: 9.5.2012

Canby, Vincent. 1969, True Grit, *New York Times* [www], Publicerad: 4.7.1969.

Tillgänglig:

<http://movies.nytimes.com/movie/review?res=EE05E7DF173DE077BC4C53DFB1668382679EDE>

Hämtad: 9.5.2012

Corliss, Richard. 2010, True Grit: Trading the Duke for the Dude, *Time* [www], Publicerad: 25.12.2010.

Tillgänglig:

<http://www.time.com/time/arts/article/0,8599,2039471,00.html#ixzz1uGGCctMZ>

Hämtad: 9.5.2012

Ebert, Roger. 1969, True Grit, *Rogerebert.com* [www], Publicerad: 1.7.1969.

Tillgänglig:

<http://rogerebert.suntimes.com/apps/pbcs.dll/article?AID=/19690701/REVIEWS/907010301/1023>

Hämtad: 9.5.2012

Edelstein, David. 2010, Punch, Drunk Love, *New York Magazine* [www], Publicerad: 12.12.2010.

Tillgänglig:

<http://nymag.com/movies/reviews/70106/>

Hämtad: 9.5.2012

Howell, Peter. 2010, Movie review: Coen Bros. stick to faithful retelling of True Grit, *Thestar.com* [www], Publicerad: 21.12.2010.

Tillgänglig:

<http://www.thestar.com/entertainment/movies/article/910685--movie-review-coen-bros-stick-to-faithful-retelling-of-true-grit>

Hämtad: 9.5.2012

Internet Movie Database. 2012, [www].

Tillgänglig:

<http://www.imdb.com/boxoffice/alltimegross?region=world-wide>

Hämtad: 1.2.2012

Jones, J.R.. 2010, Truer Grit, *Chicago reader* [www], Publicerad: 23.12.2010.

Tillgänglig:

<http://www.chicagoreader.com/chicago/true-grit-movie-review-coen-brothers/Content?oid=2935906>

Hämtad: 9.5.2012

Kenny, Glenn. 2010, 'True Grit': True Beauty, *MSN movies* [www].

Tillgänglig:

<http://movies.msn.com/movies/movie-critic-reviews/true-grit.3/>

Hämtad: 9.5.2012

Long, Tom. 2010, 'True Grit': New life for a dusty genre, *The Detroit News* [www],
Publicerad: 22.12.2010.

Tillgänglig:

<http://www.detroitnews.com/article/20101222/OPINION03/12220305#ixzz1uMCLMXvz>

Hämtad: 9.5.2012

Morgenstern, Joe. 2010, New 'Grit': Precocious Kid, Repurposed Style, *The Wall Street Journal* [www], Publicerad: 23.12.2010.

Tillgänglig:

http://online.wsj.com/article/SB10001424052748704278404576037514081061074.html?mod=WSJ_ArtsEnt_LifestyleArtEnt_3

Hämtad: 9.5.2012

Phillips, Michael. 2010, A grittier 'Grit' Talent upgrade better matches a classic novel, *Chicago Tribune* [www], Publicerad: 21.12.2010.

Tillgänglig:

http://articles.chicagotribune.com/2010-12-21/entertainment/sc-mov-1220-true-grit-review-20101221_1_coens-true-grit-mattie-ross

Hämtad: 9.5.2012

Rotten Tomatoes. 2012, [www].

Tillgänglig: http://www.rottentomatoes.com/help_desk/critics.php

Hämtad: 1.2.2012

Smith, Kyle. 2010, Best western, *New York Post* [www], Publicerad: 20.12.2010.

Tillgänglig:

http://www.nypost.com/p/entertainment/movies/best_western_Cz7ebaJ094Tb7b9IRCavfM#ixzz1uMdrfMDY

Hämtad: 9.5.2012

Stevens, Dana. 2010, True Grit, *Slate* [www], Publicerad: 22.12.2010.

Tillgänglig:

http://www.slate.com/articles/arts/movies/2010/12/true_grit.html

Hämtad: 9.5.2012

True Grit. 1969, Paramount Pictures, [dvd].

True Grit. 2010, Paramount Pictures, [dvd].

Upham, Ali. 2011, True Grit, *Total Film* [www], Publicerad: 29.1.2011.

Tillgänglig:

<http://www.totalfilm.com/reviews/blu-ray/true-grit-1>

Hämtad: 9.5.2012

Variety staff, True Grit, *Variety* [www], Publicerad 31.12.1968.

Tillgänglig:

<http://www.variety.com/review/VE1117795908?refcatid=31>

Hämtad: 9.5.2012

Wikipedia. 2012, Fourth Wall [www], Publicerad: 30.4.2012

Tillgänglig: http://en.wikipedia.org/wiki/Fourth_wall

Hämtad: 16.5.2012

Whitty, Stephen. 2010, True Grit' review: Elements of remake may be better than original, but overall, original classic is better, *Nj.com* [www], Publicerad: 22.12.2010

Tillgänglig:

http://www.nj.com/entertainment/movies/index.ssf/2010/12/true_grit_review_elements_of_remake_may_be_better_than_original_but_overall_original_classic_is_bett.html

Hämtad: 9.5.2012